

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIË

AVIS 36.794/4

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

ADVIES 36.794/4

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, quatrième chambre, saisi par le Ministre de la Défense, le 19 mars 2004, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "relatif aux jurys des examens linguistiques fixés par la loi du 30 juillet 1938 concernant l'usage des langues à l'armée", a donné le 19 avril 2004 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, vierde kamer, op 19 maart 2004 door de Minister van Landsverdediging verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de examencommissies van de taalexamens bepaald door de wet van 30 juli 1938 betreffende het gebruik der talen bij het leger", heeft op 19 april 2004 het volgende advies gegeven :

EXAMEN DU PROJET

1. L'article 5, alinéa 2, de l'arrêté royal du 15 mars 1984 portant organisation des jurys d'examen chargés de faire subir les épreuves des examens linguistiques définis par la loi du 30 juillet 1938 concernant l'usage des langues à l'armée, que le projet examiné entend abroger, dispose :

"Pour la partie juridique des épreuves, l'examineur est un magistrat militaire."

Suite à la suppression des juridictions militaires en temps de paix ⁽¹⁾, le projet examiné ne comprend pas de disposition similaire. Il appartient à l'auteur du projet d'apprécier si pour limiter les risques de contentieux relatif à cette partie de l'épreuve, l'exigence d'une formation juridique ne doit pas être maintenue en ce qui concerne l'examineur qui en a la charge.

2. L'article 10 prévoit ce qui suit :

"Les modalités relatives aux examens linguistiques sont fixées dans un règlement arrêté par le ministre de la Défense."

L'expression "règlement arrêté par le ministre" est ambiguë dans la mesure où elle pourrait être interprétée comme permettant à l'autorité d'adopter un acte normatif échappant aux formalités qui doivent être accomplies pour l'adoption d'un arrêté ministériel ⁽²⁾. Il y a lieu de rédiger l'habilitation comme suit :

"Les modalités relatives aux examens linguistiques sont fixées par le Ministre".

⁽¹⁾ Loi du 10 avril 2003 réglant la suppression des juridictions militaires en temps de paix ainsi que leur maintien en temps de guerre (Moniteur belge du 7 mai 2003), dont l'entrée en vigueur a été fixée au 1er janvier 2004 par arrêté royal du 10 avril 2003 (Moniteur belge du 7 mai 2003).

⁽²⁾ Dans le même sens, voy. l'avis 35.600/4, donné le 9 juillet 2003, sur un projet d'arrêté royal "relatif à la formation continuée des officiers du cadre actif des forces armées et aux épreuves professionnelles pour l'avancement au grade de major".

Observations de forme

Certaines dispositions de la version néerlandaise du projet sont susceptibles d'amélioration du point de vue de la correction de la langue. C'est sous réserve des observations de fond précédentes et à titre d'exemple que sont faites ci-dessous quelques propositions de texte :

Article 2

Il faudrait écrire "een grondige kennis" au lieu de "de grondige kennis".

Article 3

À l'alinéa 2, il faudrait écrire "voorzitter voor de betrokken examenperiode" au lieu de "voorzitter van de betrokken zitting". Cette observation vaut, mutatis mutandis, pour l'ensemble du projet.

Article 4

Dans la phrase introductive, il faudrait écrire "aangewezen uit" au lieu de "aangewezen onder". Cette observation vaut pour l'ensemble du projet.

À l'alinéa 1er, 1°, il faudrait écrire "ten minste bekleed met" au lieu de "bekleed ten minste met". Cette observation vaut pour tout le projet.

Article 7

Il faudrait écrire "ressortierend onder" au lieu de "afhangend van".

Article 8

Au 2°, il faudrait écrire "... Germaanse talen en letterkunde;".

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

1. Artikel 5, tweede lid, van het koninklijk besluit van 15 maart 1984 houdende inrichting van de examencommissies belast met het afnemen van de proeven van de taalexamens bepaald door de wet van 30 juli 1938 betreffende het gebruik der talen bij het leger, dat men via het onderzochte ontwerp van zins is op te heffen, luidt als volgt :

"Voor het juridisch gedeelte van het examen is de examinerator een militair magistraat."

Ten gevolge van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestand ⁽³⁾, bevat het onderzochte ontwerp geen soortgelijke bepaling. Het komt de steller van het ontwerp toe te beoordelen of teneinde het gevaar voor geschillen met betrekking tot dat gedeelte van het examen te beperken, het niet nodig is om het vereiste van een juridische opleiding te handhaven wat betreft de examinerator die ermee belast is.

2. Artikel 10 luidt als volgt :

"De nadere regels betreffende de taalexamens worden bepaald in een reglement vastgesteld door de minister van Landsverdediging."

De uitdrukking "reglement vastgesteld door de minister" is onduidelijk, in zoverre deze zou kunnen worden geïnterpreteerd als zou de overheid de mogelijkheid worden geboden om een regelgevende handeling te stellen die buiten het bereik blijft van de vormvereisten die moeten worden vervuld wil een ministerieel besluit kunnen worden uitgevaardigd ⁽⁴⁾. De machtigingsbepaling moet als volgt worden geredigeerd :

⁽³⁾ Wet van 10 april 2003 tot regeling van de afschaffing van de militaire rechtscolleges in vredestand alsmede van het behoud ervan in oorlogstijd (Belgisch Staatsblad van 7 mei 2003). Als dag van inwerkingtreding ervan is bij koninklijk besluit van 10 april 2003 (Belgisch Staatsblad van 7 mei 2003) 1 januari 2004 bepaald.

⁽⁴⁾ Zie in diezelfde zin advies 35.600/4, gegeven op 9 juli 2003, over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de voortgezette vorming van de officieren van het actief kader van de krijgsmacht en de beroepsproeven voor de bevordering tot de graad van majoor".

"De nadere regels betreffende de taalexamens worden vastgesteld door de Minister".

Vormopmerkingen

Sommige bepalingen van de Nederlandse tekst van het ontwerp zijn uit een oogpunt van correct taalgebruik voor verbetering vatbaar. Onder voorbehoud van de hiervoren gemaakte inhoudelijke opmerkingen en bij wijze van voorbeeld worden hierna enige tekstvoorstellen gedaan :

Artikel 2

Men schrijve "een grondige kennis" in plaats van "de grondige kennis".

Artikel 3

In het tweede lid schrijve men "voorzitter voor de betrokken examenperiode" in plaats van "voorzitter van de betrokken zitting". Deze opmerking geldt mutatis mutandis voor heel het ontwerp.

Artikel 4

In de inleidende zin schrijve men "aangewezen uit" in plaats van "aangewezen onder". Deze opmerking geldt voor heel het ontwerp.

In het eerste lid, 1°, schrijve men "ten minste bekleed met" in plaats van "bekleed ten minste met". Deze opmerking geldt voor heel het ontwerp.

Artikel 7

Men schrijve "ressortierend onder" in plaats van "afhangend van".

Artikel 8

In onderdeel 2° schrijve men "... Germaanse talen en letterkunde;".

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Madame M.-L. WILLOT-THOMAS,
Mevrouw

président de chambre,
kamervoorzitter,

Messieurs P. LIÉNARDY,
de Heren P. VANDERNOOT,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

Madame C. GIGOT,
Mevrouw

greffier,
griffier.

Le rapport a été présenté par
M. Y. CHAUFFOUREAUX, auditeur adjoint.

Het verslag werd uitgebracht door de
H. Y. CHAUFFOUREAUX, adjunct-auditeur.

La concordance entre la version française et la
version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle
de M. P. LIÉNARDY.

De overeenstemming tussen de Franse en de
Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht
van de H. P. LIÉNARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRÉSIDENT - DE VOORZITTER,

C. GIGOT

M.-L. WILLOT-THOMAS